

ZÁKON O ORGANIZÁCIÍ PRACOVNÉHO ČASU V DOPRAVE

Miloš Poliak¹

13. septembra 2007 NR SR schválila zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave, ktorý od 1. 11. 2007 nahradí zákon č. 121/2004 Z. z. o pracovnom čase a dobe odpočinku v doprave. Napriek tomu, že zákon pre oblasť cestnej dopravy definuje minimálne požiadavky na organizáciu pracovného času v doprave, **pre vodičov cestnej nákladnej dopravy s celkovou hmotnosťou vyššou ako 3,5 t a vodičov diaľkovej autobusovej dopravy a prímestskej autobusovej dopravy s dĺžkou linky nad 50 km aj po 1. 11. 2007 naďalej požiadavky sociálnej legislatívy upravujú predovšetkým Nariadenie (ES) č. 561/2006** (pozri tabuľku). Zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave pre túto skupinu vodičov definuje maximálny pracovný čas, ktorý je zamestnávateľ povinný rozvrhnúť zamestnancovi v týždni tak, aby nepresiahol 60 hodín. Rozvrhnutie pracovného času musí zamestnávateľ zamestnancovi oznámiť najmenej týždeň vopred. V priebehu štyroch po sebe nasledujúcich mesiacov priemerný týždenný čas zamestnanca vrátane nadčasov nesmie presiahnuť 48 hodín. Ďalej zákon č. 462/2007 Z. z. taktiež obmedzuje pracovný čas v prípade nočnej práce.

Ustanovenia zákona č. 462/2007 Z. z. ohľadom minimálnej doby odpočinku a maximálnej doby jazdy neplatia pre vodičov cestnej nákladnej dopravy vykonávanej vozidlom s celkovou hmotnosťou vyššou ako 3,5 t a vodičov diaľkovej autobusovej dopravy a prímestskej autobusovej dopravy s dĺžkou linky nad 50 km. Požiadavky na maximálny nepretržitý čas vedenia vozidla, maximálny denný, týždenný a dvojtýždenný čas vedenia vozidla a požiadavky upravujúce odpočinok vodiča stanovuje Nariadenie (ES) č. 561/2006 o harmonizácii niektorých právnych predpisov v sociálnej oblasti, ktoré sa týkajú cestnej dopravy. Požiadavky Nariadenia (ES) č. 561/2006 sú uvedené v tabuľke.

Zákon č. 462/2007 Z. z. upravuje čas jazdy, prestávky a odpočinok prímestskej autobusovej dopravy s dĺžkou linky nepresahujúcou 50 km. Zmena požiadaviek pri porovnaní s doteraz platným zákonom č. 121/2004 Z. z. je predovšetkým v oblasti prestávok. Naďalej platí požiadavka prestávky minimálne 30 minút po nepretržitom vedení autobusu maximálne 4 hodiny. Do 1. 11. 2007 túto prestávku je možné nahradiť prestávkami s minimálnym trvaním 10 min., ktoré v súčte dosahujú minimálne 30 minút, od 1. 11. 2007 bude možné 30 minútovú prestávku zložiť z prestávok v minimálnom trvaní 15 min. Ostatné náležitosti upravujúce čas jazdy a odpočinok vodičov prímestskej autobusovej dopravy s dĺžkou linky nepresahujúcej 50 km sa nemenia.

¹ Ing. Miloš Poliak, PhD; Katedra cestnej a mestskej dopravy, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Žilinská univerzita v Žiline; Univerzitná 1; 010 26 Žilina; tel.: 041/513 3531; Milos.Poliak@fpedas.utc.sk

Požiadavky sociálnej legislatívy na prácu zamestnancov v doprave v SR

Ukazovateľ	Pravidelná autobusová doprava s dĺžkou linky do 50 km	Autobusová doprava (okrem PAD s dĺžkou linky do 50 km)	Nákladná doprava s celkovou hmotnosťou nad 3,5 t	Nákladná doprava s celkovou hmotnosťou 3,5 t a menej	Osobná doprava s počtom miest na sedenie 9 a menej	Ostatní zamestnanci v doprave (napr. vykonávajúci nakládku a vykládku, opravy vozidiel a pod.)
Pracovný čas	č. 462/2007 Z.z. max. 48 h za týždeň	č. 462/2007 Z.z. max. 60 h za týždeň; priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov nesmie byť dlhší ako 48 h počas štyroch po sebe nasledujúcich mesiacov				
	č. 462/2007 Z.z. ak zamestnanec vykonáva nočnú prácu (medzi 22.00 a 6.00) priemerný pracovný čas nesmie presiahnuť desať hodín za 24 hodín počas šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov					
Čas jazdy za dva po sebe nasledujúce týždne		Nariadenie (ES) 561/2006 max. 90 h;				
Týždenný čas jazdy		Nariadenie (ES) 561/2006 max. 56 h;				
Denný čas jazdy	č. 462/2007 Z.z. max. 10 h za 24 po sebe nasledujúcich hodín	Nariadenie (ES) 561/2006 max. 9 h; 2 krát za týždeň sa môže predĺžiť na 10 h				
Nepretržitý čas jazdy	č. 462/2007 Z.z. max. 4 h	Nariadenie (ES) 561/2006 max. 4,5 h		č. 208/1991 Zb. max. 4 h		
Prestávka	č. 462/2007 Z.z. min. 30 min. po 4 h jazdy; prestávku možno rozdeliť na časové úseky, z ktorých každý trvá najmenej 15 min.	Nariadenie (ES) 561/2006 min. 45 min. po 4,5 h jazdy; prestávka môže byť nahradená prestávkou trvajúcou najmenej 15 min. po ktorej nasleduje prestávka trvajúca najmenej 30 min.		č. 208/1991 Zb. min. 30 min. po 4 h jazdy; prestávku možno rozdeliť na časové úseky, z ktorých každý trvá najmenej 10 min.		
	č. 462/2007 Z.z. 30 min. po 6 odpracovaných hodinách, ak pracovný čas je najmenej 6 h ale menej 9 h; 45 min. po 6 odpracovaných hodinách, ak pracovný čas je dlhší ako 9 h; prestávky je možné rozdeliť na časové úseky najmenej 15 min.					

Ukazovateľ	Pravidelná autobusová doprava s dĺžkou linky do 50 km	Autobusová doprava (okrem PAD s dĺžkou linky do 50 km)	Nákladná doprava s celkovou hmotnosťou nad 3,5 t	Nákladná doprava s celkovou hmotnosťou 3,5 t a menej	Osobná doprava s počtom miest na sedenie 9 a menej	Ostatní zamestnanci v doprave (napr. vykonávajúci nakládku a vykládku, opravy vozidiel a pod.)
Odpočinok medzi dvoma pracovnými zmenami	č. 462/2007 Z.z. min. 11 h počas 24 po sebe nasledujúcich hodín	Nariadenie (ES) 561/2006 v priebehu každých 24 hodín po ukončení predchádzajúcej doby denného odpočinku alebo týždenného odpočinku je potrebné čerpať min. 11 h odpočinok		č. 462/2007 Z.z. min. 11 h počas 24 po sebe nasledujúcich hodín		
	č. 462/2007 Z.z. odpočinok je možné 3 krát za týždeň skrátiť na najmenej 6 h (skrátene nemôže nasledovať dva dni po sebe) a odpočinok musí byť do konca nasledujúceho týždňa predĺžený o čas skrátenia	Nariadenie (ES) 561/2006 max. 3 krát za týždeň je možné odpočinok skrátiť na min. nepretržitých 9 hodín; skrátenie odpočinkov môže nasledovať po sebe	č. 462/2007 Z.z. odpočinok je možné 3 krát za týždeň skrátiť na najmenej 6 h (skrátene nemôže nasledovať dva dni po sebe) a odpočinok musí byť do konca nasledujúceho týždňa predĺžený o čas skrátenia ak bola predchádzajúca pracovná zmena kratšia ako šesť hodín, minimálny denný odpočinok možno skrátiť na čas trvania pracovnej zmeny			
	č. 462/2007 Z.z. odpočinok je možné rozdeliť na 3 časti, pričom najmenej jedna časť musí byť min. 8 h a doba odpočinku musí byť predĺžená na najmenej 12 h.	Nariadenie (ES) 561/2006 odpočinok sa môže čerpať v dvoch dobách, z ktorých prvá musí byť nepretržitý úsek trvajúci najmenej 3 hodiny a druhá musí byť neprerušovaný časový úsek trvajúci najmenej 9 hodín				
Týždenný odpočinok	č. 462/2007 Z.z. min. 24 h spolu s denným odpočinkom 11 h.	Nariadenie (ES) 561/2006 min. 45 h; odpočinok sa môže skrátiť na 24 h; toto skrátenie sa musí nahradiť primeraným odpočinkom čerpaným vcelku pred ukončením tretieho týždňa nasledujúceho po týždni v ktorom došlo ku skráteniu		č. 462/2007 Z.z. min. 24 h spolu s denným odpočinkom 11 h.		

Ustanovenia zákona platia taktiež pre vodičov vykonávajúcimi nákladnú dopravu s vozidlami s celkovou hmotnosťou nižšou ako 3,5 t, pre vodičov vykonávajúcich osobnú dopravu vozidlami s počtom miest na sedenie 9 a menej a zamestnancov v doprave, ktorí vykonávajú napr. opravy vozidiel, nakládku, vykládku vozidiel a pod. Pre túto kategóriu zamestnancov platia ustanovenia zákona upravujúce pracovný čas a odpočinok. Maximálny pracovný čas je 60 h za týždeň, pričom rovnako ako v prípade vodičov nákladnej dopravy priemerný pracovný čas počas štyroch po sebe nasledujúcich mesiacov nesmie presiahnuť 48 h. Mobilní zamestnanci (zamestnanci, ktorí ako členovia cestujúceho personálu poskytujú služby cestujúcim alebo prepravujú tovar po ceste) musia po odpracovaní 6 hodín, ak celkový pracovný čas trvá najmenej 6 hodín, ale menej ako deväť hodín, čerpať prestávku v trvaní najmenej 30 minút. V prípade, že pracovný čas trvá viacej ako 9 hodín, mobilní zamestnanci musia mať prestávku min. 45 min.

Tu je potrebné upozorniť na skutočnosť, že čas jazdy a prestávky mobilných zamestnancov vykonávajúcich prepravu s nákladnými vozidlami s celkovou hmotnosťou 3,5 t a menej a osobnými vozidlami s počtom miest na sedenie 9 a menej upravuje okrem zákona č. 462/2007 Z. z. taktiež Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 208/1991 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel. Podľa tejto vyhlášky mobilný zamestnanec, ktorý vedie vozidlo nákladnej dopravy s celkovou hmotnosťou 3,5 t a menej alebo osobné vozidlo s počtom 9 a menej miest na sedenie musí po 4 hodinách nepretržitého vedenia vozidla čerpať prestávku min. 30 minút (pozri tabuľku). Táto prestávka je možné v priebehu 4 hodín nahradiť prestávkami s minimálnou dĺžkou 10 tak, aby ich súčet predstavoval minimálne 30 minút.

Internetové noviny pre rozvoj
logistiky na Slovensku.

ISSN: 1336-5851